

ה'תתקכ"ח

שמוסקין ויחיס עם העליון כדי לחזון
 בהן דהו להו עליון יד לזיחיס להביח
 להם טומאה כדאמרינן בהעור
 והרוטב (דף קמ"ה) שהיד מזיח טומאה
 על האוכל ואם כבשן בערפיהן
 בחומץ בטלה טורח יד מן העליון לפי
 שהכבישה מרקבתן ומרכבתן ואינן
 ראוין טוב לחמו בהן: **היום דרב**
ושמואל קא חנינא סבא . כלומר
 טעם המשניות הללו קשה עלי ככל
 הקושיות שהיו קני רבותי מתקין
 בהן בכל הגמ': **בפליסר מחיבהא** .
 ב"ג פנים יש ביטוי משנה ובכרייתא
 של קשה סדרים ומסכת שוקלין גם
 היא ב"ג פנים כגון משנת רבי ור'
 חייא ומשנת בר קפרא ולוי ומנא דבי
 שמואל והכי אמרינן במסכת נדרים
 (דף מ"ה) רבי חסני הלכתא ב"ג
 פנים: **כרבנא** . שם לבוש תשוב
 כמו פטריהון וכרבנאון (דניאל ג):
מסון מסון . לשון מאתן: **די מאות** .
 ב' פעמים ב' מאות כלומר השם

מאה זווי שויה: רב גידל הזה רגיל דהוה
 קא אויל יייתב אשערי דמבילה אמר להו
 הכי מבילו והכי מבילו אמרי ליה רבנן לא
 קא מסתפי מר מיצר הרע (ה) אמר להו דמיון
 באפאי כי קאקי חירי ***יוחנן הזה רגיל**
 דהוה קא אויל וייתב *אשערי דמבילה אמר
 כי סלקן בנות ישראל ואתיין מסבילה
 מסתבלן בי ונהוי להו זרעא דשפירי בותי
 אמרי ליה רבנן לא קא מסתפי מר מעינא
 בישא אמר להו אנא *מזרעא דיוסף קא
 אחינא דלא שלמא ביה עינא בישא דכתיב
 בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואמר רבי
 אבהו אל תקרי עלי עין אלא עולי עין רבי יוסי
 מברבי חנינא אמר מהבא *וידגו לרוב בקרב
 הארץ מה דגים שבים מים מבסין עליהם ואין
 עין הרע שולמת בהם אף זרעו של יוסף אין
 עין הרע שולמת בהם ואב"א עין שלא רצתה
 לזון ממה שאינו שלו אין עין הרע שולמת בו:
מתני יגשים ועבדים וקמנים פמורין מק"ש

וכ"צ לא מהני מידי למת מלוה ח"כ
 ע"כ קראי לא אלטריכו אלף למטלה
 דפסח ולמה לי פשיטא דאי מטמא
 לקרובים כ"ש למת מלוה וחט"ג
 דאלטריך קרא דלחמו לכהן הדיוט
 וזויר דמטמא למת מלוה חט"ג דכשב
 קרא דמטמא לקרובים ואלטריך
 קרא שכן ב' קדושות חט"ג דשמעינן
 כבד דמעלה דזויר לא מהני מידי
 למת מלוה מלאכיו ה"מ כהן דקדושו
 קדושת עולם ומשום הכי יש לו למר
 כי יש לו שתי קדושות דטפי קדושה
 ולכך אלטריך קרא חבל עושה פסח
 שקדושו לפי שעה אם אתה מתיר
 לו לקרובים ה"ה למת מלוה חט"ג
 דמאי חזית ליתן לו קדושה טפי גבי
 מת מלוה יוסר מן הקרובים . ח"צ
 יש לפרש בקולר הכרייתא מדכתיב
 גרידא על ישראל זויר וחט"ג זויר
 וכהן הדיוט וחט"ג זויר וכ"צ וח"כ
 מסבירא יש לו למר (כי יש) דאיט
 מטמא לקרובים כמו זויר וכלהו איט

לאבו
 הרבו
 שיעור
 מוכר
 לא היט
 וזברו ל
 חדם
 מיוחדת
 שהאב ע
 שבת מי
 ארז ה
 לה ית
 מפני ש
 ואביו א
 חוקת ש
 אבותיה
 זה תבן
 עלתי
 וצדק
 ולאמו
 זויר
 תויר
 לקרוביה
 ולאמו
 דמי בת
 דהאמי
 דלא מי
 דחוקת
 אבל א
 ילדתי
 ואי כתי
 ז

בבא מציעא פ"ג ט"ז

ש"ס מלוה וטובעא בבלי המים
 וליכא למיחש לכתשא דארעא הלכך
 חשקה בכל מקום שירלה מקטניה
 לתבואה ומתבואה לקטניה ור"ס
 אורב כדלמך: מסלי דני ביטנא.
 שחלים שקורין כרשין הגדלים בין
 הפסח: אין כהן משום גזל לכל
 הכא ועוקין לפי שהוא משבית את
 הבעלים שמשפסדים פסח יותר על
 למה: ואם עומדת על גזל: הערובה
 שאין עומדין בתוכה: יש בהם משום
 גזל דלא מפסדי: וקאפו לורע.
 חותן שחלים שעמדו בפסח ימים
 רבים עד שנגמר גידוליהן טוב אין
 עקירתן מועלת לפסח ויש בהן
 משום גזל: דיילי דילך דיילי דיילי.
 נבאלטתי שהפירות שך ובאלולות
 שהפירות עלי שקדוטיע זו לזו
 סמוכות והגדלים גבוהים ואליעת
 נטועין בהם יש מהן נטועין בשלי
 שרשיהן כפשו וכן טעין לתוך שך
 ויוקין משלך ויש בשלך טעמין לתוך
 שלי ויוקין מה שלי: ונפגו בני
 מלכא וכו' נועה ללכא ללכא: טעמין
 שרשין לשה זו הפירות שלו: כממלא
 כל המלך: טעמין שרשין ללכא וללכא:
 דמלי טעמיה: משא פירותיו וענפיו
 טעיה ללך האחד: פלוג הכי. טול
 אהה חליו שאלך וחיו חליו שאללי:
 פלוג הכי. לעבר רוחב השדה חלוק
 החלוק חס עומדת השדה מורה
 ומערכ חלוק חותו החלוק לפון
 ודום: לא מוצין לא חקקה שדה
 סמוכה לעיר עמין בני חס שולעת
 בה תמנד: אסור לאדם כו'. שלא
 יפסודנה בעין הרע: קרובין לעיר.
 שלא יכא טורה להכניס פירות: ספק

יהודה לרבין [א] תבואה יורענה קמנית אל
 והא און תנן תבואה לא יורענה קמנית אל
 לא קשיא *יהא לן והא לתו אל רב
 יהודה לרבין בר ר"נ רבין אחי יהני תחלי
 דבי כיתנא אין בהן משום גזל יעומדות
 על גבולין יש בהן משום גזל יואם הוקשו
 לורע אפילו דבי כיתנא נמי יש בהם משום
 גזל מ"מ מאי דאפסיד אפסיד אל רב יהודה
 לרבין בר ר"נ רבין אחי יהני דילך דילך
 ודילך דילי (ב) הנהו בני מצרא אילן הנוטה
 לכאן לכאן והנוטה לכאן לכאן דאיתמר
 אילן העומד על המיצר אמר רב הנוטה
 לכאן לכאן והנוטה לכאן ושמואל
 אמר יחלקין מיתבי אילן העומד על המיצר
 יחלקו תיובתא דרב *תרנמא שמואל אליבא
 דרב בממלא כל המיצר כולו אי הכי מאי
 למימרא לא צריכא דחלי מוגיה לחד גיסא
 ואכתיו מאי למימרא מהו דתימא *דא"ל
 פלוג הכי קמ"ל דאמר ליה מאי הוית
 דפלגת הכי פלוג הכי אל רב יהודה לרבין
 בר ר"נ רבין אחי לא תובין ארעא דסמיכא
 למתא *דא"ר *אבהו אמר רב הונא אמר
 רב אסור לו לאדם שיעמוד על שדה חבירו
 בשעה שעומדת בקמותיה אינו והא
 אשבחינהו רבי אבא לתלמידיה דרב אמר
 להו מאי אמר רב בהני קראי *ברוך אתה
 בעיר וברוך אתה בשדה ברוך אתה בבואך
 וברוך אתה בצאתך ואמרו ליה הכי אמר רב
 ברוך אתה בעיר שדה ביתך סמוך לבהבי"ג
 ברוך אתה בשדה שיהו נכסך קרובים לעיר
 ברוך אתה בבואך *שלא תמצא אשתך ספק
 נדה בשעת ביאתך מן הדרך ברוך אתה
 בצאתך *שיהו צאצאי מעיד כמותך ואמר להו

שעורים וכך. חקר רש"י כחומר
 לזרעה חמין שלא יזרע שעורים כי
 שמו חשקד זרעה שעורים וחי כריב
 ותני לים לן בה סס לא יאסור רש"י:
 דג' תמלי דבי כיתנא לין בהם
 משום גזל. אע"ג שהתנה
 יהושע שיהו מלקטין עשבים בכל
 מקום כדלמך בסוף פ' מרובה (ג"ק
 97 פא) הסס מיירי בעשבים שאין
 ראויים לאדם אלא לבהמה וכן משמע
 מדלף נקט ירקות אבל תמלי הכן
 מחלל אדם אסור אח"כ הוא
 שדה פסח: אילן העומד על
 המיצר. פי' הקונטרס אינו מושב
 שפירש חילין שנטוע בקרקע סמוך
 למימל והשרשים טעים בשל חבירו
 אלא כרחה לפרש שהל"ן שומד ממש
 על המימל שהוא של שיהו ואין
 השרשים מתפשטין לקרקעו של זה
 יותר משל זה אך הענפים טעין יותר
 לשל אחד מהם רב אמר הטעיה
 ללכא ללכא כיון שהשרשים שיים בשל
 זה כמו בשל זה חלוקין בתר הענפים
 מה שיש מן הענפים כנגד המימל
 חולקים והשאר לרשות שטעמין הוי
 הכל שלו ושמואל אמר חולקין חלוקין
 בתר השרשים שהם שיים כמו כן
 ישו שיים בענפים אבל חי נטוע
 כולו ברשות אחד והענפים טעיים
 ברשות חבירו כזה אמר ר' יוחנן בס"פ
 לא יאסור (ב"ב 97 טו) והס' ד"ס
 (אמר) מביא וקורא שעל מנה כן
 הנחיל יהושע את הארץ לכל הענפים
 יש יא' לבעל השרשים ובהא מורו נמי
 רב ושמואל דשמעטין ופרקי חילין
 העומד על המימל חולקים ומשני
 כממלא כל המימל כמו שהשרשים כן
 טול על המימל ק' הם הענפים

214 המקבל שדה מחבירו פרק תשעי בבא מציעא

תשעין וי' מהו בעין הרע ואתה בדרך ארץ: ואל"ת ח"כ בני
 יוסף שלא שלטה בן עין הרע *יהא לך לחות הרבה
 מכל השבטים וי"ל שמתו בדרך ארץ יותר מתמרים כשהקב"ה היה
 רוצה להמיתן היה שולח להם תלמים אחרים: צנים קור כדמוכח
 הכא פתים חוס כדמוכח ברית מסכ'
 ט"ז (97 ג) והס' ד"ס (הכל) ומיירי
 הכא כדמוכח הבהים על האדם
 דלע במדות אמר כפ' כל היר (גיה)
 דף ק"ז והס' ד"ס (הכל) הכל בידי שמים
 חזן מרחה שמים: שיתין רהיטי
 רהיטי: יש מפרשים דקט' שיתין
 לפי שימי החורף ששים וכן ימי
 הקץ כדלמך לעיל (97 ק) וסת'
 שרית מולת מן החמה ומן הלכה ח"כ

לא קשיא. דרב אהר: שוגר וייסקא. חומה וריסק גדר של
 נגרים כמו (איהב) חיל וחומה: כל חילי. דבר שכל התלמים חמין
 זו חו העין עין רעה: עבד מה דעבד. יודע היה ללחוש על
 הקבוצות ולהכין על כל קבר וקבר בחייו מיתה מת חס מת
 תורה אור כדמוכח חס בעין רעה: הכל כדמוכח.
 כל התלמים והולאות מיתה על גביה
 סרוח בחיין הכל לפי השעה והאדם
 יש ק' אדם שרות פלוגי קשה לו
 ובשעה פלוגי: והאיכא סרוגי מלכות.
 סרוגי חרב: אי לאו ויקא. שנגמס
 במכה: עבדי סמא וסיי. סס המחבר
 בשר מחוכה ומן העשבים הוא
 כדלמך בהמוכר את הספינה (ב"ב 97

לא קשיא הא דמיהדר ליה שורא ורתקא
 הא דלא מהדר ליה שורא ורתקא *והס' ריב"ז
 ה' מן כל חולי אמר רב זו עין רב
 למעמיה דרב סליק לבי קברי עבד מאי
 דעבד אמר תשעין והשעה בעין רעה ואחד
 בדרך ארץ ושמואל אמר זה הרוח שמואל
 למעמיה דאמר שמואל הכל ברוח ולשמואל
 הא אירא דהווי מלביה חס ליה ליה

הלכות קריאת ספר תורה סימן קמא

ב"ר 47 באר הגולה

המלה אומרה העולה : ד' האם ש"צ רוצה לברך לעצמו ולקרוב צריך שיעמוד אחר אצלו שבשם שנתנו תורה (פו) על ידי מרסור כך אנו צריכים (מז) לנהוג בה על ידי מרסור : ד' פאין הצבור רשאים לענות אמן עד שתכלה ברכה מפי הקורא ואין הקורא רשאי לקרות בתורה עד שיכלה (יז) אמן מפי (ז) הצבור : ו' (יח) 'יבולים לקרות ב' אחים זה אחר זה והבן אחר האב ואין מניחים אלא (יט) בשביל (ס) עין הרע (כ) ואפי' אם א' הוא השביעי (ו) וא' הוא המפסיד לא יקראו השני (כא) בשמו משום עין הרע (מסרי"ל) : ז' 'העולה למגדל עולה בפתח שהוא לו (כב) בדרך קצרה ממקומו וירד מהמגדל בדרך אחר (כג) שהוא לו בדרך ארוכה עד מקומו ואם ב' הדרכים שוים (כד) עולה בפתח שהוא לו בדרך ימין (כה) ויורד בפתח שכנגדו . ולא ירד (כו) עד שעתה כבר (ז) הראוי לקרות אחריו (מרכזי הגולו) :

באר היטב

(ד) הגבור . אפי' יש שמאריכין כאמן צריך להמתין עליהם . מ"א ע"ל סימן קמ"ט סי"ח : (ה) עין הרע . וה"ה אב וכן בנו שכנה"ג . ופ"ר"ח כתב עמו ולא נהירא לי . שאלנו כיון שהעטם הוא בשביל עין הרע אם רוצה לעלות אם מניחין אותו לעלות או לא העלה כספר יד אהרן אם כבר עלה לא ירד ומכ"ש אם כבר התחיל לברך שלא

משנה ברורה

(ג) דפיון שאין אומרים שניהם בבת אחת ליכא חשש דמרי קלי לא משתמי : (פו) פ"י סרסור . והוא מרע"ה דכתיב אנכי עומד בין ה' וביניכם : (מז) לנהוג בה ע"י סרסור . נוהגין שהגבאי או הקונה המלוו עומד אצל ס"ת וזה נקרא סגן כדי שיהיה ג' היינו שהסגן הוא כביכול במקום הס"י שהוא מזה לקרות לכל מי שירצה והקורא הוא הסרסור במקום משה והעולה הוא המקבל במקום כל ישראל . ובשליחותם [לבוש] ובאמת זהו מנהג הקדמונים שיהו שלשה עומדים אצל ס"ת כמו שכתוב במסכת סופרים פ"ד הי"ד והובא זה בתו"י הלכות שבת אלא שם איתא טעם אחר לזה הי"ל אינו מן המוכרח שיעמוד האון יחיד לפני התיבה אלא שיעמוד עמו אחד לימין ואחד לשמאלו כנגד הכות . כתב בספר שערי אפרים מזה יש ללמוד שיש לבחור לסגן איש נכבד ובעל מעש"ס ודעת הבריות עומה היענו שלא יתעוררו שבשכיל הכאת עמנו או איזה סיבה יתמוך כבוד למי שאינו ראוי או בהישוף . וכן ראוי לנכבד שלא יתעוררו אחר הסגן וידעו אותו בכל ענין לכף זכות והדבר אשר יקשה בעיניהם עליו יתנו כי משנה היה וטעם בקול הדעת אף אם אירע שקרא לאחר שלא לפי כבודו ומוסדו להסגן ששקה במתכוין להכעיסו אם נעץ ויחת ה' בלבוש יש לו להתחפק ולא יאמר לו דבר וישא ק"ו כפשוטו אם קרן מחומר חפסם רוחו כנגדו בקנה כבודו כחוט השערה עש"כ יש לו לחוש לכבוד המקום כ"ה ולכבוד תורתו הקדושה שלא נשאת שערוריה ע"י והמפסיד על מדותיו מפבירין לו על כל פשוטיו ואם אחד בנובה אפו עשה מריבה עם הסגן אשפ"כ חוב על הסגן להיות מן הכעבים ולא יתיר מקומו . ואם הסגן הניח

פ"י יבין אומר - כ' עה"מ יוסף

ומצינו בחז"ל בכמה מקומות שחששו לעין הרע, ואפילו לעין הרע של אוהבים, כי עין הרע מזיקה אפילו כשאינו מתכוין להזיק, רק רואה דבר שהוא פלא וכיוצא, ומתפעל ממנו, ובכך גורם נזק לחבירו. ואמרו חז"ל (שם ע"ב) על רב שהיה הולך בבית הקברות, ואמר ברוח קדשו, כי תשעים ותשעה אנשים מתוך מאה הקבורים כאן מתו מחמת עין הרע, ורק אחד מת בזמנו. לכן יזהר כל אדם שלא יבליט את עצמו בין הבריות, הן במראהו הן בחכמתו או בעשרו, וכל כיוצא בזה. צא ולמד ממה שכתב הגאון ר' חיים פאלאג'י, שמן הראוי שרב הדורש לקהל שומעי לקחו יתן טלית על פניו לכסותם, מלבד פיו ועיניו, כדי שלא יזיקוהו הדיבור על ידי עין הרע, מחמת התפעלות מדברי התורה והחידושים שהוא אומר. וסיפר שם על התנה ר' משה הכהן, שהיה בעל קול נעים וחזק, ובימים נוראים ירד לפני התיבה בכל תפלות היום, וגם תקע בשופר, והדבר עורר התפעלות בצבור על כוחו הרב, ומיד לאחר יום כפור חלה במשך יומים ונלב"ע. וכל זה מחמת עין הרע שנגרם על ידי הצבור שלא בכוונה.